

INSTITUTT FOR SPESIALPEDAGOGIKK
Det utdanningsvitenskapelige fakultet
Universitetet i Oslo

HJEMMEEKSAMEN

SPED4100 Høst 2016

Leveres ut 29.november 2016 kl 09.00
Innlevering 1.desember 2016 kl. 14.00

Velg *en* av de to oppgavene:

Oppgave 1

Anna, 10 år

Anna hørte normalt i forbindelse med OAE-screening når hun ble født ca 2 måneder for tidlig. Ved omkring 1,5 års alder begynte foreldrene å mistenke at hun ikke hørte normalt. Hun kommuniserte da mest med kroppsspråk og lyder men med få ordlignende ytringer. Anna ble diagnostisert med en sensorinevral og bilateral hørselsnedsettelse som var mild-moderat og fikk omgående høreapparater som hun anvendte på heltid etter ca 1 års successiv tilvenning. Ingen i familien eller slekten har hørselsnedsettelse. I løpet av førskoletiden gikk Anna i en barnehage nære hjemmet, hadde flere venner som hun lekte med og utviklet god talespråkforståelse. Deretter begynte hun på samme skole som hennes tre år eldre bror.

Anna lærte seg raskt å lese på skolen, hadde initialt god konsentrasjon og hun har et relativt godt ordforråd. Hun har riktignok vanskeligheter med uttalelse av r-lyden og s-lyden som mer høres ut som tje-lyd, og det har i den senere tiden til og med blitt tydelig at hun har vanskeligere med å oppfatte ironi og tøys og å høre på avstand og i støy. Det siste halvåret har foreldrene merket at hun oftere sier «hva?», og de rapporterer at hun er sliten etter skoledagen og ikke alltid vil leke med vennene sine på ettermiddagene uten helst å ville se på film eller spille dataspill på rommet sitt. Foreldrene uttrykker uro og synes at hun hører dårligere. I samtale med Anna fremkommer det at hun ikke alltid bruker høreapparatene sine på heltid i skolen, spesielt ikke i friminuttene og i matsalen. Annas nye lærere forteller at Anna klarer seg bra i timene når man har avgrensede leseoppgaver men det er vanskeligere for henne å henge med i klasseromdiskusjoner og gruppearbeid. Anna rekker sjelden opp hånden og ber ikke spontant om hjelp. Det virker også som om hun har vanskelig å oppfatte og forstå lengre muntlige instruksjoner, og hun har vanskeligere for å orke og lytte konsentrert i undervisningen. Det finnes teleslynge i klasserommet, men det er uklart hvor mye det tekniske hjelpemiddelet blir brukt.

Ta utgangspunkt i caset og besvar følgende:

- a) Drøft mulige årsaker til Annas hørselstap ut ifra den informasjonen du har i beskrivelsen
- b) Finnes det noen grunn til å tro at det foreligger en komorbiditet i dette caset, i så fall hvorfor? Om du ikke anser dette, hvorfor ikke? Resonner og argumenter.
- c) Definer hvilke kjennetegn et progressivt hørselstap i barndommen har og hvilke følgeeffekter som hørselstapet kan gi , foruten dårligere hørsel over tid.
- d) Hva skulle du foreslå som FØRSTE tiltak hvis du var Annas audiopedagog? Og hvordan skulle en mer langsiktig plan kunne se ut for Anna med egnede tiltak i skolemiljø og i hjemmet for å bedre og støtte lytteevnen?

Oppgave 2

Stian, 45 år

Mistet hørselen plutselig på det ene øret for et halvt år siden. En sterk, høyfrekvent suselyd oppstod samtidig. Stian har blitt fulgt opp hos ØNH lege som nå har konstatert høyresidig stort hørselstap, med et mindre hørselstap på det venstre øret. Hørselstapet på venstre øre har han hatt noen år uten at det har plaget ham. De siste månedene synes han mange lyder generelt har blitt mer ubehagelige og smertefulle. Det er ikke blitt foretatt noen ubehagsterskelmåling hos ØNH-legen.

Stian jobber som salgsrepresentant for et av de store medisinske firmaene. Han har mye reisevirksomhet og sitter ofte på større møter. Han er også alenepappa for to barn som går på skolen. Barna er hos ham annenhver uke.

Den første perioden da hørselen forsvant var han sykemeldt i noen uker, men etter en del henvendelser fra arbeidsgiver følte han at han måtte gå tilbake på jobb. Han jobber nå fulltid, men er stiv i nakken, sliten og sover ofte dårlig på grunn av den høye suselyden. Begynner å få en større bekymring for om han kan klare å fortsette i jobben. Han er også bekymret for om han kan få mer nedsatt hørsel på det andre øret.

Ta utgangspunkt i caset og besvar følgende:

- a) Redegjør for Stians hørselstap med utgangspunkt i vedlagte audiogram, og drøft mulige årsaker til dette
- b) Definer tinnitus, hyperacusis og recruitment
- c) Drøft mulig hørselsutbytte ved bruk av høreapparat og evt andre hjelpemidler, samt hvordan et høreapparat kan hjelpe for tinnitus og hyperacusis/ recruitment
- d) Skisser en rehabiliteringsplan som skal sikre best mulig yrkesdeltakelse for Stian

SPED4100 1 Audiopedagogikk - hørsel, språk og kommunikasjon

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering
i Informasjon	Dokument	Ikke vurdert
1.1 Anatomi og fysiologi	Flersvar	Automatisk poengsum
1.2 Audiologi	Flersvar	Automatisk poengsum
1.3 Hørsels- og språkutvikling	Flersvar	Automatisk poengsum
2.1 Case barn	Skriveoppgave	Manuell poengsum
2.2 Case voksen	Skriveoppgave	Manuell poengsum

SPED4100 1 Audiopedagogikk - hørsel, språk og kommunikasjon

Starttidspunkt: 08.06.2017 14:30

Sluttidspunkt: 08.06.2017 18:30

PDF opprettet

Opprettet av

Antall sider

05.07.2017 11:31

Inga Dometko

12

Seksjon 1

Informasjon

EKSAMEN SPED4100 VÅR 2017. Ingen hjelpemidler er tillatt.

Du skal svare på alle oppgavene i seksjon 1, dvs alle flersvarsoppgavene.

I seksjon 2 skal du velge enten barnecase (oppgave 1) eller voksencase (oppgave 2). I den oppgaven du ikke velger må du skrive inn en setning om at denne ikke besvares.

1.1 OPPGAVE

Anatomi og fysiologi

Hva består mellomøret av?

Velg ett alternativ

- a. Hammer, ambolt og stigbøyle, samt trommehinne, ovalt vindu, rundt vindu, luft og åpning til øretrompeten
- b. Ørebenskjeden, mellomøremusklene, trommehinne, ovalt vindu, åpning til øretrompeten og luft
- c. Hammer, ambolt og stigbøyle, samt trommehinne, ovalt vindu, rundt vindu, luft, musculus tensor tympani og musculus stapedius, åpning til øretrompeten
- d. Luft, de to vinduene, musculus tensor tympani, hammer, ambolt og stigbøyle, øretrompeten

Hva består cochlea av?

Velg ett alternativ

- a. To væskefylte kanalsystemer og flere ulike sanseceller
- b. To væskefylte kanalsystemer og to typer sanseceller
- c. Scala vestibularis, scala media, scala tympani og sanseceller
- d. Scala media, scala tympani, indre og ytre hårceller

Hva er det cortiske organets funksjon?

Velg ett alternativ

- a. Overføre høyfrekvente signaler til hørselsnerven
- b. Omgjøre bevegelser i scala media til energi
- c. Overføre mekanisk energi til elektriske signaler
- d. Overføre energi fra indre hårceller til ytre hårceller

Hørselsnerven danner den åttende hjernenerve sammen med

Velg ett alternativ

- a. Vestibulærnerven
- b. Vagusnerven
- c. Ansiktsnerven
- d. Trigeminusnerven

Hvor er auditiv cortex plassert i hjernen?

Velg ett alternativ

- a. Frontallappen
- b. Temporallappen
- c. Hjernestammen
- d. Bakhodelappen

Audiologi

Hva er definisjonen på frekvens?

Velg ett alternativ

- a. Tonehøyde
- b. Resonans
- c. Bevegelser i luft
- d. Svingninger pr sekund

Hvordan kan vi se at et hørselstap er mekanisk (konduktivt) i et audiogram?

Velg ett alternativ

- a. Et mekanisk hørselstap har oftere en flatere hørselskurve og sammenfallende kurver når det gjelder rentoneaudiometri med både benleder og luftledning
- b. Et mekanisk hørselstap har oftere en flatere hørselskurve ved måling med luftledning, mens benleder viser normal hørselskurve
- c. Et mekanisk hørselstap måles bare med benledning i rentoneaudiometri
- d. Et mekanisk hørselstap kan lett forveksles med et nevrogen hørselstap, og må måles både med luftledning og benledning i rentoneaudiometri, samt med tympanometri

Hvilke hørselstap defineres som nevrogene hørselstap?

Velg ett alternativ

- a. Hørselstap som følge av støy og alder, Menieres, Otosklerose og Otitis Media
- b. Hørselstap som følge av støy, Otitis Media, Menieres, Cochleær Otosklerose og Presbycusis
- c. Hørselstap som følge av alder, infeksjoner, støy, hodeskader og Cochleær Otosklerose
- d. Hørselstap som følge av Presbycusis, Menieres, Cochleær Otosklerose, infeksjoner og Otitis Media

Hvilke hørselstester gir svaret som signal-/støyforhold?

Velg ett alternativ

- a. Taleaudiometri
- b. Toneaudiometri
- c. HINT (hearing in noise test)
- d. Tympanometri

Hvilke deler består alle høreapparater av? Med alle høreapparater menes alle typer bak-øret, i-øret og CROS

Velg ett alternativ

- a. Mikrofon, forsterker og høyttaler
- b. Slange, dome, mikrofon, høyttaler og forsterker
- c. Mikrofon, forsterker, slange og dome
- d. Ørepropp, slange, mikrofon, forsterker og høyttaler

I hvilken del av sneglehuset ligger cochlea implantatets elektrodesystem?

Velg ett alternativ

- a. Scala media
- b. Scala vestibuli
- c. Tectorialmembranen
- d. Scala tympani

Hva skjer med taleoppfattelsen når etterklangstiden blir større?

Velg ett alternativ

- a. Den blir dårligere
- b. Den blir bedre
- c. Den blir uendret
- d. Talen blir borte

Hva bør signal- støyforholdet i et klasserom for hørselshemmede minimum være (Lazarus 1990)?

Velg ett alternativ

- a. -10 dB
- b. 0 dB
- c. 10 dB
- d. 15 dB

1.3 OPPGAVE

Hørsels- og språkutvikling

Ved hvilken alder bruker normalthørende barn begynne å bable kanonisk?

Velg ett alternativ

- 3-4 måneder
- 9-10 måneder
- 6-7 måneder
- 5 måneder

Semantikk handler primært om

Velg ett alternativ

- Hvordan man kommuniserer med andre
- Hvordan man forstår andres uttale av ord
- Leksikale netverk og underliggende betydning av begreper og ord
- Hvordan man selv kan uttale ord og andres oppfattelse av hvordan ordene høres ut

Ved hvilken alder bruker normalthørende barn begynne at sette sammen ord til to-ordssetninger?

Velg ett alternativ

- 12 måneder
- 2 år
- 18 måneder
- 10 måneder

Hvilke av følgende språklydgrupper består av språklyd med bare høyfrekvent energi?

Velg ett alternativ

- Frikativer og tonløse stopplyder/klusiler
- Tonende stopplyder/klusiler og labiodentaler
- Nasaler og stopplyder/klusiler
- Labialer og frikativer

Hvilket av følgende skjer FØRST i barnets lytteutvikling?

Velg ett alternativ

- Barnet oppfatter sitt eget navn
- Barnet lokaliserer omgivelselyder
- Barnet gynger rytmisk til musikk
- Barnet foretrekker å lytte til sin mors stemme sammenlignet med andre stemmer

Når kan man begynne å jobbe med AVT-veiledning?

Velg ett alternativ

- Når barnet kan sitte selv i en stol
- Når barnet begynner å bruke stemmen sin
- Når barnet har fått sine hørapparater
- Når barnet har blitt diagnostisert med et hørselstap

En gutt på tre år som har hatt CI i to år har nylig begynt å besvare "hvorfor-spørsmål" i hjemmemiljø. Hva kan vi tenke oss at han muligens IKKE gjør enda?

Velg ett alternativ

- Besvarer spørsmålet "Når var du i dyreparken?" på en korrekt måte
- Besvarer ja/nei-spørsmål konsekvent
- Begynner å regne når han får spørsmålet "Hvor mange anker finnes på bildet?"
- Svarer "Victor ramlet" når mamma spør "Hva skjedde?"

Talen til et barn med hørselstap med utilstrekkelig tillgang til lavere frekvenser karakteriseres av:

Velg ett alternativ

- Tonløse konsonantlyder forveksles
- Hes stemme
- Dårlig prosodi (språkmelodi, styrke, rytme)
- Utelatelse av frikativlyder i talen

Segmentelle deler respektive suprasegmentelle deler i talen består av følgende:

Velg ett alternativ

- Språklyder respektive språkmelodi/prosodi
- Setninger respektive språkmelodi/prosodi
- Ord respektive stemmekvalitet
- Språkmelodi/prosodi respektive stemmekvalitet

Anne, 2,5 år, holder en ring til øret og ser rett frem. Når du sier /s/ ser Anne smilende på deg og legger ringen på stabelen (lekaudiometrilek). Anne viste akkurat da tegn på:

Velg ett alternativ

- Identifikasjon av /s/-lyden
- Deteksjon av /s/-lyden
- Imitasjon av /s/-lyden
- Ingen av disse alternativene

Seksjon 2

2.1 OPPGAVE

Case barn

Besvar dette caset med:

1. Å redegjøre for hva du vil velge å kartlegge når du får treffe Mohammed og hans foreldre til din første konsultasjon.
2. Beskriv kort to relevante «områder/tema», samt et tredje mer utfyllende. Med område/tema menes her både en hørselstilstand alene eller i sammenheng med et annet område som f eks språk, flerspråklighet, etiologi, utvikling, auditiv deprivasjon etc.
3. Drøft videre hvilke metoder som kan gi et godt behandlingsutbytte for Mohammed og hans familie.

Besvarelsen i sin helhet må være på maks 2000 ord.

Skriv ditt svar her...

Denne oppgaven inneholder en PDF. Se neste side.

Du jobber som audiopedagog på en hørselsklinikk og har akkurat hatt et team-møte, der dere har gått igjennom nye pasienter som kommer til uka på første konsultasjon.

En av disse er Mohammed som er 3 år. Han kom med sin familie til Oslo for ca 6 måneder siden. Hans familie har ikke fått permanent oppholdstillatelse enda. Familien består av mamma, pappa og fire eldre søsken. Under team-møtet kommer det fram at årsaken til Mohammeds hørselsnedsettelse er uklar, men muligens kan omhandle arvelighet. Foreldrene er søskenbarn og en av søsknene har også en ensidig hørselsnedsettelse. En av de andre søsknene har en mistenkt språkforstyrrelse. Mohammeds hørselsnedsettelse var kjent fra han var ca 1,5 år. Han fikk da høreapparater men pga krigen i Syria kunne ikke familien besøke audiograf mer enn noen ganger innen de var nødt til å flykte fra landet. Når de kom til Norge merket foreldrene at Mohammed hørte dårligere enn da de bodde i Syria. I hjemmet snakker de kun arabisk og bruker noen norske ord. Mamma har studert fransk og kan litt engelsk, mens pappa bare snakker arabisk. De har begge to en lav utdanningsbakgrunn. Nå går de på norskkurs og søker jobber.

Mohammed har nylig begynt på førskole der de fleste barna har en flerspråklig bakgrunn. Han er henvist fra fastlegen som «en rolig gutt som hører dårlig med høreapparatene sine. Han snakker ikke så mye og det virker å være uklart hvor mye han forstår på arabisk, mener tolken». Foreldrene har oppgitt for fastlegen at Mohammed forstår det meste de sier hjemme men de merker at han har vanskelig for å snakke slik at andre enn familien forstår ham på arabisk, og at han ikke hører så bra i alle situasjoner som f eks utenfor hjemmet, i støy og på avstand etc. Fastlegen spør nå etter en grundig hørselsundersøkelse og bedømmelse av guttens språkutvikling, samt etter forslag til best mulig behandling.

Case voksen

Besvar dette caset med:

1. Å redegjøre for hva du vil velge å kartlegge når du får Rune og samboeren til din første konsultasjon.
 2. Beskriv kort to tema/ områder, samt et tredje mer utfyllende. Med område menes både en hørselstilstand alene eller i sammenheng med et område som f eks språk, arbeid, musikk, hørselsteknisk utstyr etc.
 3. Drøft videre hvilke metoder som kan gi et godt behandlingsutbytte.
- Besvarelsen i sin helhet må være på maks 2000 ord.

Skriv ditt svar her...

Denne oppgaven inneholder en PDF. Se neste side.

Rune er nettopp fylt 60 år. Han fikk konstatert et nevrogen, stort diskanttap med fall fra 2000 Hz på begge ørene for et år siden, og fikk tilpasset to stk BTE høreapparater til dette. Siden da har han brukt høreapparatene av og til.

Før han kom seg til ØNH-lege og audiograf hadde samboeren i lengre tid merket at han ofte misforstod hva hun sa, gjerne ville ha tv på høyere lydstyrke enn henne, klagde mer på tinnituslyden han hadde hatt i noen få år, samt var oftere trøtt og sliten når han kom hjem fra jobb. Rune selv var mer opptatt av at mange mumlet mer enn før og var lei seg for at å høre på musikk ikke var det samme lengre. Han hadde også begynt å unngå å være på støyende steder fordi han opplevde at tinnitus alltid ble høyere. Det siste syntes han særlig var begynt å bli et dilemma på arbeidsplassen med en god del maskinstøy. Samboerens klaging på at han stadig ikke hørte hva hun sa, syntes han også begynte å bli et irritasjonsmoment.

Han hadde hatt forventninger til de nye høreapparatene, men de gangene han brukte dem syntes han som regel at lyden ikke var god nok. Audiografen hadde innkalt ham til en oppfølgingstime, men denne hadde han avlyst.

Samboeren har nå tatt kontakt med deg som audiopedagog for å finne ut om Rune kan få hjelp til å komme ut av situasjonen som begynner å bli vanskelig.

INSTITUTT FOR SPESIALPEDAGOGIKK

Det utdanningsvitenskapelige fakultet Universitetet i Oslo

4 TIMER Skriftlig individuell eksamen

SPED4100 Fordypning i audiopedagogikk

Dato: 03.06.2016

Ingen hjelpemidler tillatt.

Alle oppgaver skal besvares.

Oppgave 1

Emne: **Hørselsorganets funksjon og utvikling i et livsperspektiv**

- Redegjør kort for perifer og sentral hørselsfunksjon – beskriv hvordan man hører når man har normal hørsel ved å redegjøre for lydimpulsenes vei fra sneglehuset (cochlea) via hørselsbanene til hørselssentrene (auditiv cortex).
- Redegjør kort for hørsel og lytteevner hos personer med normal hørsel i relasjon til kognitive prosesser gjennom å angi noen vanlige milepæler fra spedbarnsalder til alderdommen

Oppgave 2

Emne: **Tidlig foreldrefokusert hørselshabilitering**

- Redegjør kort for bakgrunn (teorien) og prinsipper for AVT som metode og hva som skiller metoden i relasjon til andre metoder som anvendes i dag innen hørselshabiliteringen
- Redegjør kort for demografiske og genetiske faktorer som påvirker utviklingen av lytteevnen, kognisjon og talespråk hos individer med hørselsnedsettelse og *på hvilken måte* de påvirker utviklingen

Oppgave 3

Emne: **Begrepsavklaringer**

Redegjør kort for følgende begreper (årsak, symptomer/problem, behandling/handlingsplan):

- Tinnitus
- Auditiv Nevropati
- Presbycusis

Oppgave 4

Emne: Hørselstap og lingvistiske konsekvenser - audiopedagogisk veiledning

1. Foreldrene til en 3-årig gutt som har et stort hørselstap (hørselsalder 1,5 år) uttrykker uro over at barnet anvender feil grammatikk. De forteller at han spontant sier f eks: "baby gråter", "pappa bil", "mamma ha det". Du burde som audiopedagog:

- (A) gi foreldrene spesifikt materiale for å lære barnet genitiv-s.
- (B) forklare at barnets språk er vanlig for et barn med hans hørselsalder.
- (C) anbefale en utredning av barnets grammatiske utvikling.
- (D) invitere til å trene mer på grammatisk ordfølge.

Angi et av svaralternativene over (A-D) og begrunn svaret ditt.

2. Til forskjell fra et høreapparat så gjør et CI det mulig for et barn med et vanlig stort hørselstap å utvikle hvilken av følgende språklyder?

- (A) /t/ og /d/
- (B) /s/ og /tj/
- (C) /g/ og /k/
- (D) /b/ og /p/

Angi et av svaralternativene over (A-D), og beskriv forskjellen på å høre og lære seg å lytte med høreapparater. Beskriv tilsvarende forskjell med CI.

3. Talen til et barn med hørselstap og utilstrekkelig tilgang til lave frekvenser karakteriseres av

- (A) utelatelse av frikativer
- (B) vokaler sentraliseres
- (C) toneløse konsonanter forveksles
- (D) dårlig/begrenset prosodi (språkmelodi, styrke, rytme)

Angi et av svaralternativene over (A-D) og beskriv hvilke langsiktige konsekvenser det kan få for barnets talespråkutvikling ved å ha for lite tilgang til lave frekvenser.

4. Når et barn leser er det vanlig at det primært pågår aktivitet i:

- (A) visuelle områder i bakhodelappen
- (B) auditive områder i høyre, fremre tinninglapp
- (C) auditive områder i venstre tinninglapp
- (D) sensoriske områder i pannelappen

Angi et av svaralternativene over (A-D) og beskriv hvordan barn lærer seg å lese. Samt angi hva som kan være særskilt utfordrende for barn med hørselstap når det gjelder leseutvikling.